

SEIZOEN 2015-2016
18 oktober 2015
RONALD BRAUTIGAM - Fortepiano
"Haydn in Londen"

Een nieuw repertoire van oude meesters.

In zijn sonates voor fortepiano brengt Joseph Haydn een weelde aan melodieën met een grote spontaniteit en een vitaliteit die bruist van levenslust.

Het eeuwenoude instrument was bedoeld als muziek-voor-de-huiselijke kring . Het spel is intiemer van aard en de klank is dunner en lichter.

Pas veel later waren uitvoeringen in grote concertzalen mogelijk met grote vleugel-piano's.

Drie maal klonken in het sfeervolle Koloniekkerkje Haydn's sonates, de nummers 60 in C, 61 in D en als laatste van deze middag de Pianosonate no. 62 in Es, alle daterend uit het jaar 1794 tijdens zijn verblijf in Engeland, in dit Londen met een bruisend en vernieuwend muziekleven. Er waren ook nog andere pianisten: de veel jongere Muzio Clementi uit Rome met zijn leerlingen John Field uit Dublin en Johann Baptist Cramer uit Mannheim.

Zichtbaar genietend roemde de pianist akoestiek, sfeer en entourage. In combinatie met zijn vakmanschap leverde het uren op vol kostelijke kamermuziek op hoog niveau.

Met Ronald Brautigam genoot zijn gehoor van – wat hij noemde – de lichte muziek uit die tijd; mooi en liefelijk, muziek waar je blij van wordt. Misschien misten sommigen de momenten van fascinatie, spanning en vooral ontroering?

Aan het slot van dit concert met de London Sonata no.3 kwam ook dit gevoel terug. Dat werk ,echt het hoogtepunt van deze middag, begon met een lang allegro, gevolgd door een wondermooi adagio en een juweel van een Finale Presto.

Bijzonder in deze serie van oude meesters was voorts het waarschijnlijk voor velen minder bekende trio van tijdgenoten van Haydn tijdens diens jarenlang verblijf in Londen.

Muzio Clementi, bijna leeftijdgenoot van Haydn, bleek niet alleen een voortreffelijk pianopedagoog waarvan de sonatines nog steeds studiemateriaal zijn. Na een heldere inleiding van de pianist werd in dit concert geopend met zijn sprankelende Sonata in D.

Ook de kennismaking met zijn leerling John Field werd een feest. Hoewel meer bekend om zijn Nocturnes klonk in zijn sonate in Es een vrolijk licht Andante met een indrukwekkend slot. Het Rondo-Allegretto had het zelfde verfrissende effect.

Van John Baptist Cramer ,componist van 100 sonates, begon zijn werk uit Londen 1809 met een 'aria'. Met tekst zou deze zó gezongen kunnen worden. Het was feest in Wilhelminaoord.

Jan Toor

15 november 2015
TRIO MARTINU

UNIEK PIANOTRIO IN KOLONIEKERKJE.

Twee sublieme composities stonden centraal voor het Pianotrio uit Tsjechië, het Trio Martinu uit Praag dat zijn 25-jarig bestaan vierde met een tournee door het Verenigd Koninkrijk en Nederland, hierbij Wilhelminaoord aan deed en daar het tweede van de serie zondagmiddagconcerten verzorgde.

Van Schubert klonk zijn laatste pianotrio, van hun landgenoot Dvorák zijn eerste uit een serie van vier. Dit eerste dus, bleek een omvangrijk werk van grote klasse. Het opent rustig en kalm met een mooie introductie, gevolgd door een energiek, vrolijk en levendig vraag en antwoord spel tussen de drie instrumenten.

Deze hele middag klonk een uitgebalanceerd samenspel, waarbij ook de rol van deze drie top-solisten volledig tot zijn recht kwam. Licht en transparant werden de zes delen gepresenteerd. Het Adagio bracht vervolgens afwisseling door een weemoedige pianosolo, even later uitgebreid met wondermooie melodieën van de cello gevolgd door de viool en aldus gevoegd tot een homogeen samenspel. Het tweede deel, het Vivace, eindigde met een bijna ontroerend dansant moment. Op tal van momenten was de basis van het hele werk, zes Oekraïense volksballades met hun meeslepende achtergrond duidelijk waarneembaar in razend-snelle Slavische Dansen. Opvallend bij dit alles was, dank zij pianist Jiriskovský, de heldere lichte aanslag – het toucher. Wat een diversiteit in dit totale werk, hoe zijn hier spontane ideeën zorgvuldig uitgewerkt, tóch fris en treffend. Zo'n slotdeeltje, Lento Maestoso ontwikkelt zich als was het een laaiend vuurwerk, klinkend tot in elke hoek van de kerk, tot een knetterende kaarsvlam die langzaam uitdooft. Elders waren er razend snelle momenten, vol beschouwende romantiek.

Het tweede grote werk was van Franz Schubert, diens laatste pianotrio. Het toonde vanaf de eerste minuut zijn vakmanschap als lyrisch componist. Soms de lichte tonen dansend als een jonge ballerina, dan weereven vederlicht toetsenwerk in strikt tempo. Overweldigende schoonheid met stralende cello-klanken en dan weer spannende momenten van enkele seconden volledige stilte. Duidelijk was hier de grootmeester van het lied aanwezig.

met momenten van virtuoze, maar overweldigende en ontroerende schoonheid. Bij hem zingen de instrumenten waarbij vooral de cello opvalt door zijn allermooiste warme klanken. Even indrukwekkend was het veel kortere beginnummer van dit concert. Uiterst teer begon deze Elegie, een klaagzang dus, van Josef Suk, leerling van Dvorák, ter nagedachtenis aan een goede vriend. Cello en viool klinken samen en de vleugel vervult een ondersteunende rol. Bijzonder is het feit dat dit werk oorspronkelijk is gecomponeerd voor één van deze instrumenten en ook nog voor strijkkwartet aangevuld met harmonium en harp.

Dit sublieme trio wist met zijn spel de stampvolle kerk ademloos te laten genieten en deze waardering spontaan staande te uiten.

Jan Toor

31 januari 2016

Rubens Strijkkwartet
en
Godfried Hoogeveen - Cello

Rubens Strijkkwartet neemt afscheid.

Na een internationale carrière van 16 jaar neemt het Rubens Strijkkwartet afscheid met een laatste tournee en deed daarbij ook het Koloniekkerkje aan.

Heel bijzonder was het Strijkkwintet in C van Franz Schubert, kort voor zijn dood geschreven en algemeen beschouwd als diens meesterwerk, ja zelfs als het hoogtepunt van de gehele kamermuziek. Het zelden voorkomende gebruik van een tweede cello gaf er een bijzonder artistiek effect aan, waarvoor een meester op dit instrument, Godfried Hoogeveen, aan het kwartet was toegevoegd. Zowel in het eerste als het laatste deel straalt een puur romantische en zelfs aan het slot een bijna dansante Weense sfeer. Het hele kwintet biedt een rijke schakering van alle mogelijke combinaties, een ongelofelijke variëteit van motieven, soms adembenemende nuances, van fluisterzacht tot forte-fortissimo. Dan weer bepalen enkele instrumenten de melodische lijnen, door de overige kleurrijk ondersteund. Kostelijke contrasten tussen de hoge vioollanken met daaronder twee cello's met hun diepe, warme lage tonen. Het Trio van het Scherzo aanvaardt de dood als een bevrijder.. Elk deel is een juweeltje op zich. Het hele werk klinkt als muziek die verhalen vertelt. "Het Rubens Strijkkwartet verbindt de rijkdom van het bekende met de vernieuwende kracht van het onbekende". Ook die omschrijving blijkt waarheid. Het doel is bij minder toegankelijke muziek, zoals de Sechs Bagatellen van Anton Webern, leerling van Arnold Schönberg, waarmee het concert opende, die kracht naar de toehoorders over te brengen. Ademloos werden de zes korte miniaturen beluisterd, waarbij vooral ook de rijke klank van elk van de vier instrumenten afzonderlijk hoorbaar werd, afgewisseld met indrukwekkende stiltemomenten. Muziek uit 1911, kort maar zeer indringend. Kraakhelder, bij vlagen opwindend, was de vertolking van het Kwartet in A mineur voor 2 violen en twee celli van de Rus Anton Arensky, geschreven als eerbetoon aan Tsjajkovsky. Na het eerste Moderato klonken, op een thema van deze, ettelijke wondermooie variaties. Tolstoi sprak van "simpel en melodieus" en daarmee wist ieder van de aanwezigen het op zijn of haar eigen manier te waarderen.

Dat met Franz Schubert 'de rijkdom van het bekende' toch het meest wordt gewaardeerd, 'de vernieuwende kracht van het onbekende' zeker niet minder, bleek wel uit de staande ovatie die deze geweldige musici ten deel viel.

Jan Toor

14 februari 2016

Storms & Franceries - Gitaarduo

Duidelijk meesterschap van Internationaal Gitaar duo.

Als The Times van Yves Storms uit België zegt: (citaat) 'een gitarist met een vlekkeloze techniek, een levendige en verfijnde muzikaliteit en een zeldzaam gevoel van innerlijke focus in zijn optreden.' En als Eric Franceries uit Frankrijk bekend staat als één van de meest getalenteerde gitaristen van zijn generatie en zijn stijl zowel virtuoos als precies is. Dan hebben we het over twee meesters op dit veelzijdige instrument die na afloop van het concert de organisatoren én het publiek bedanken, jawel, voor het feit dat zij hier mochten optreden, (citaat): in deze unieke locatie, met zo'n warme sfeer, zo'n aandachtig luisterend en waardering tonend publiek.

Als het programma van beide gitaristen dan werken bevat van een 16e-eeuwse Italiaanse luitspeler en componist, van 17e-eeuwse Ierse en Britse componisten alsmede van 18e-, 19e- en 20e-eeuwse Spaanse en Franse musici....dan kan zo'n Kolonieconcert op de zondagmiddag niet meer stuk.

Dan nemen die twee meesters op de gitaar je mee, al vanaf de eerste klanken van de Fantasio sexta van maestro Francesco da Milano.

Na een allerliefst My Lord Willoughby's welcome home van de in de koorwereld bekende 17e eeuwse John Dowland volgde een uitgebreider werk van William Lawes uit diezelfde tijd.

Drie delen in deze Suite voor twee gitaren: Courante 1, Allemande, Courante 2. Oorspronkelijk muziek uit 1563 om bij te dansen, nu anno 2016 prachtig gespeeld in Wilhelminaoord.

Padre Antonio Soler had in 1729 zijn Sonata no.84 in D opgedragen aan de Spaanse koning. De razendsnelle, uiterst genuanceerde vertolking door dit duo was grandioos.

Ook in de 19e eeuw leefde er een ook nu nog veel gespeeld componist, bekend voor zijn dankbare pianowerken met de naam Isaac Albeniz. Zijn Asturias (uit de Suite Española), doordrenkt van de Spaanse volksmuziek, werd solistisch door gitarist Yves Storm vertolkt. Afwisselend vlot en snel, dan weer iets rustiger en bezonken en met een nog meer ingetogen deel afgesloten. Opvallend was zijn techniek om de klanken te laten doorzingen.

Met zijn Souvenir de Russie van de Spaanse Fernando Sor wist deze zelfs in 1778 de keizer te bekoren.

Na de pauze opnieuw twee spetterende Spaanse dansen van Albeniz, waarbij het duo de Cordoba in strikt tempo ten gehore bracht, onmiddellijk gevolgd door een echt karakteristiek gespeelde Tango.

De opera La vida breve (het korte leven) van Manuel de Falla ging over de mooie stad Cordoba. De kostelijke Spaanse dans werd een van zijn bekendste werken, klinkt ook nu nog bekend in de oren.

Via nog meer dansen, nu de magnifiek Oriëntaals en romantisch klinkende van Enrique Granados, komen we de 20e eeuw binnen.

Een virtuoos solo optreden van Eric Franceries met een Spaanse componist uit 1961 (José Maria Gallardo Del Rey) boeide door de eigentijdse jazzy stijl. Ook de kennismaking met de Franse Pierre Petit in Toccata was uiterst plezierig en sloot deze boeiende reis door de tijd af. De toegift met Milonka uit Zuid Amerika bracht op deze Valentijnsdag warmte in het hart.

Jan Toor